

Læringsmiljø og mestring

Avhandlingen undersøker hvordan ungdomsskoleelevers opplevelse av læringsmiljøet, deres mestringsstiler og selvrappporterte sosiale og emosjonelle problemer (SEP) henger sammen.

Elin Thuen

forsvarte 16. mai 2007 sin avhandling *Learning environment, students' coping styles and emotional and behavioural problems. A study of Norwegian secondary school students* for dr.philos.-graden ved Universitetet i Bergen.

Avhandlingen består av fire studier. De tre første er basert på data fra en spørreskjemaundersøkelse i et nasjonalt representativt utvalg av elever (n=2006) fra 1998. Den fjerde studien benytter data fra et intervensjonsprosjekt på en ungdomsskole med 350 elever, hvor elevene svarte på spørreskjemaundersøkelse i mai 2000, 2001 og 2002.

Basert på tidligere forskning som viser at sammenhenger mellom læringsmiljø og SEP hovedsakelig kan forklares på individnivå, undersøker avhandlingen i hvilken grad nevnte sammenhenger kan influeres av individuelle forhold hos elevene. Elevenes måte å mestre skolerelatert stress på er inkludert som mål på individuelle forhold. Den direkte sammenheng mellom mestringsstiler og vansker studeres også, og resultatene viser slike sammenhenger.

Studien finner at omtrent en tredjedel av variansen som læringsmiljøfaktorene forklarer i vanskevariablene, også forklares av mestringsstiler. Dette tyder på at sammenhengene mellom læringsmiljø og SEP delvis er influert av elevenes mestringsstiler, enten slik at mestringsstiler farger elevenes persepsjon av læringsmiljøet, eller at elevene bidrar til å skape læringsmiljøet gjennom sin mestring.

Resultatene viser videre at læringsmiljøfaktorene, kontrollert for elevenes mestring, har en klar signifikant sammenheng med vanskevariablene. Den longitudinelle studien hvor innflytelsen av individuelle forhold er minisert, støtter denne konklusjonen. De fleste læringsmiljøfaktorene har betydning for SEP. Emosjonell lærerstøtte og opplevd mening med skolearbeidet peker seg ut som de viktigste. Betydningen av elevinnflytelse fremheves også.

Basert på den nevnte forskningen om at sammenhengene mellom læringsmiljø og SEP hovedsakelig forklares på individnivå, samt våre analyser som viser at bare en liten del av variansen i vansker blir forklart på klassenivå, konkluderes det med at lærere ser ut til å behandle de ulike elevene i samme klasse forskjellig, altså at elevene opplever hvert sitt unike læringsmiljø, og at det er variasjoner i disse «individuelle» læringsmiljøene som bidrar til variasjoner i sosiale og emosjonelle vansker.

Arbeidet med avhandlingen er gjort ved Senter for atferdsforskning, Universitetet i Stavanger.
Kontakt elin.thuen@uis.no